

Informatiebericht SUA

Openbaar

Van	IND / SUA
Nummer & Titel	IB 2023/53 Uitspraak Cannabis
Kenmerk (digijust) Hoofdtak	Asiel / Bescherming / Procesoverstijgend / Regulier /
InformIND Thema	Art. 64 Vw, VVR medisch, terugkeerbesluit.
Relatie met	IB 2022/109
Geldig vanaf	12-07-2023
Geldig tot en met	31-12-2023

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

Op 22 november 2022 is het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) in zaak C-69/21 gewezen. Naar aanleiding daarvan verscheen IB 2022/109. Inmiddels is er meer duidelijkheid over de gevolgen ervan. Paragrafen A3/7 Vc en B1/4.1 zijn per 1 juli 2023 gewijzigd. In dit IB wordt het arrest toegelicht en ingegaan op de gevolgen ervan. IB 2022/109 komt met dit IB te vervallen. De informatie zal ook worden opgenomen in de werkinstructie artikel 64 Vw.

2. Inhoud/Toelichting

Het arrest heeft op drie punten gevolgen voor het Nederlandse beleid:

1. De definitie van een medische noodsituatie in de Vc is gewijzigd;
2. Er mag geen terugkeerbesluit genomen worden als een vreemdeling bij terugkeer een 3 EVRM-risico loopt (vanwege medische redenen);
3. Het recht op familie- en privéleven (8 EVRM) moet betrokken worden bij de beoordeling of een terugkeerbesluit genomen kan worden.

Inhoud van het arrest

Uitgeprocedeerde of vreemdelingen zonder verblijfsrecht kunnen op grond van artikel 64 Vw uitstel van vertrek krijgen

Dat is het geval als:

- de vreemdeling ernstig ziek is;
- de vreemdeling niet in staat is om te reizen;
- een voor de vreemdeling noodzakelijke en passende medische behandeling in het land van herkomst niet beschikbaar is; en
- de vreemdeling daardoor snel komt te overlijden of zijn situatie ernstig (onomkeerbaar) zal verslechteren.

In de individuele casus waarover het Hof uitspraak heeft gedaan, ging het om om een ernstig zieke vreemdeling, die bloedkanker had en last had van ernstige pijn. Hij gebruikte in NL medicinale cannabis als middel tegen pijn

Een middel dat als enige werkzaam zou zijn voor de vreemdeling, maar verboden is in zijn land. Het Hof oordeelt dat het ontbreken van een middel of behandeling

tegen pijn in het land van herkomst betrokken moet worden bij de beoordeling of de uitzetting van de vreemdeling naar zijn land van herkomst leidt tot een schending van 3 EVRM.

Deze 3 EVRM-schending ziet op intense pijn als gevolg van de ziekte van de vreemdeling

Deze pijn is in strijd met zijn menselijke waardigheid. Hierdoor zou de vreemdeling snel ernstige en onomkeerbare psychische klachten kunnen krijgen. Voor de betreffende ziekte kan de vreemdeling in zijn land van herkomst niet adequaat behandeld worden, of is er geen toegang tot die behandeling.

Verder oordeelt het Hof dat de IND geen strikte termijn mag hanteren voor de definitie van op korte termijn

Deze strikte termijn was vastgelegd in A3/7.1.3 Vc en B1/4.1 Vc. En werd door de IND gebruikt bij de beoordeling of op korte termijn een medische noodsituatie zou ontstaan (bij het uitblijven van behandeling). Deze termijn was ook opgenomen in het BMA Protocol.

Het Hof oordeelt dat geen terugkeerbesluit mag worden genomen in de volgende situaties:

- Er is sprake van een schending van 3 EVRM bij terugkeer als gevolg van een ernstige medische situatie van de vreemdeling; of
- Er is sprake van een schending van 8 EVRM als de vreemdeling wordt uitgezet.

Als laatste oordeelt het Hof dat ook het indirecte effect van de uitzetting betrokken moet worden bij de beoordeling of uitzetting verantwoord is

Ook bij deze toets of er sprake is van schending van 3 EVRM en of op korte termijn een medische noodsituatie aannemelijk is, mag geen strikte termijn van drie maanden worden gehanteerd. De namens de vreemdeling aangevoerde directe en indirecte gevolgen van toename van de medische klachten bij uitblijven van de behandeling moeten bij de beoordeling worden betrokken¹.

3. Verwachting

Bij het nemen van een terugkeerbesluit moet getoetst worden aan 8 EVRM. Zie 4.3 hieronder waar dit al zo veel mogelijk is uitgewerkt. De gevolgen van dit arrest worden nog verder uitgewerkt voor specifieke situaties: Zodra duidelijk is hoe hiermee om te gaan, wordt dit IB hierop aangepast of de informatie wordt opgenomen in de toekomstige werkinstructie 'Terugkeerbesluit en inreisverboden', naar verwachting binnen een half jaar.

4. Hoe te handelen

4.1 De definitie van een medische noodsituatie in de Vc is gewijzigd

Er wordt geen strikte termijn voor de beoordeling van 'medische noodsituatie' meer gehanteerd. Als uit het BMA advies blijkt dat het de verwachting is dat er binnen een indicatieve termijn van drie tot zes maanden een medische noodsituatie zal ontstaan bij het uitblijven van de behandeling, zal BMA onderzoeken of deze behandeling beschikbaar is en of de vreemdeling kan reizen.

Vervolgens is het aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat de behandeling voor hem niet beschikbaar en/of niet toegankelijk is. Dit beleid wijzigt niet.

Als uit het BMA advies volgt dat bij uitblijven van de behandeling voor de vreemdeling geen medische noodsituatie is te verwachten binnen drie tot zes maanden, zal BMA in beginsel geen medische noodsituatie aannemen bij uitblijven van de behandeling. Er is dan geen risico dat de terugkeer van die derdelander leidt

---

¹ Zie ro 71 van het arrest ECLI:EU:C:2022:913

tot een snelle, aanzienlijke en onomkeerbare verergering van die ziekte of van de daardoor veroorzaakte pijn² en daarmee schending van 3 EVRM bij uitzetting.

In sommige gevallen kan BMA wel een inschatting maken van het ziekteverloop ná zes maanden (bijv. bij HIV of bepaalde vormen van kanker). BMA zal dan in het advies aangeven dat er zich een medische noodsituatie kan voordoen bij het uitblijven van behandeling. In deze gevallen kan BMA onderzoek doen naar de beschikbaarheid van de huidige behandeling in het land van herkomst en of de vreemdeling kan reizen.

Er zijn ook gevallen waarin BMA bij het uitblijven van de behandeling geen medische noodsituatie verwacht binnen de indicatieve termijn van drie tot zes maanden, maar dat er na zes maanden (vanwege bepaalde risicofactoren) wel een ernstige situatie kan ontstaan bij het uitblijven van behandeling. Het is echter niet te voorspellen wat het ziekteverloop over een periode langer dan zes maanden zal zijn. Ook kan er niet worden vastgesteld welke behandeling een vreemdeling na zes maanden nodig heeft. BMA zal in deze gevallen geen onderzoek doen naar de beschikbaarheid van de behandeling. Het BMA protocol zal worden aangepast en BMA zal in deze gevallen een disclaimer opnemen in het medisch advies.

Is het bovenstaande in de alinea hiervoor aan de hand, dan wordt het verzoek om uitstel van vertrek of voor een vergunning op medische grond in beginsel afgewezen, want er wordt niet voldaan aan de in het arrest genoemde snelle onomkeerbare achteruitgang bij uitblijven van de behandeling. Er kan op grond van de evenredigheidstoets wel uitstel van vertrek of een vergunning op medische gronden worden verleend, maar enkel in uitzonderlijke gevallen.

Vooralsnog veranderen we onze beslispraktijk niet in zaken waar sprake is van een mogelijke schending van 3 EVRM bij uitzetting in verband met de medische situatie. We nemen geen terugkeerbesluit.

4.2 Neem geen terugkeerbesluit als een vreemdeling een 3 EVRM-risico loopt om medische redenen bij terugkeer

De Terugkeerrichtlijn staat het nemen van een terugkeerbesluit namelijk in de weg als:

- Uit het BMA advies naar voren komt dat de noodzakelijke behandeling voor de vreemdeling niet beschikbaar is;
- Uit de IND-beoordeling blijkt dat de behandeling niet toegankelijk is; en
- De uitzetting van de vreemdeling leidt tot een snelle, aanzienlijke en onomkeerbare verergering van die ziekte of van de daardoor veroorzaakte pijn.

Neem bij het verlenen van uitstel van vertrek op grond van artikel 64 Vw daarom geen terugkeerbesluit. Als al eerder een terugkeerbesluit is genomen en daarna uitstel van vertrek op grond van artikel 64 Vw wordt verleend, wordt de werking van het terugkeerbesluit opgeschort.

Als aan een vreemdeling uitstel van vertrek wordt verleend, komen zijn gezinsleden op grond van het huidige beleid hier ook voor in aanmerking. Neem voor deze gezinsleden dan geen terugkeerbesluit. Dit geldt ook voor gezinsleden van vreemdelingen die op grond van het beleid in paragraaf A3/7.3.2.3 tot en met A3/7.3.2.8 Vc in aanmerking komen voor uitstel van vertrek.

Beoordeel bij de afwijzing van het huidige verzoek om uitstel van vertrek op grond van artikel 64 Vw, of er bij een voorgaande procedure al een terugkeerbesluit is genomen en of deze nog werking heeft. Bij de beoordeling van de huidige procedure

---

² Zie onder meer ro 80 in het arrest.

moeten alle omstandigheden van na het vorige terugkeerbesluit mee worden genomen bij de beoordeling of het kan worden gehandhaafd.

4.3 Betrek 8 EVRM bij het nemen van een terugkeerbesluit

Bij het nemen van een terugkeerbesluit moet altijd worden getoetst aan 8 EVRM
In het arrest is opgenomen dat de vreemdeling vanwege de behandeling in Nederland een beroep kan doen op bescherming van het privéleven. Ook moet worden getoetst aan bescherming van het familieleven. Als de toets al eerder is gebeurd en er geen sprake is van nieuwe feiten en omstandigheden die wijzen op schending 8 EVRM, kan het terugkeerbesluit genomen worden. Dit geldt als de vreemdeling expliciet een beroep doet op 8 EVRM, maar ook als hier impliciet een beroep op wordt gedaan.

Hierbij worden verschillende situaties onderscheiden:

1. In de huidige procedure is (ambtshalve) getoetst aan 8 EVRM. Bij het nemen van het terugkeerbesluit is die beoordeling voldoende.
2. In een eerdere procedure is getoetst aan 8 EVRM. En er zijn geen indicaties dat de situatie is gewijzigd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee situaties:
  - a. Aan de vreemdeling is al een terugkeerbesluit gegeven. En deze is niet opgeheven³. Neem geen nieuw terugkeerbesluit;
  - b. Aan de vreemdeling is nog niet eerder een terugkeerbesluit gegeven. Of het eerder genomen terugkeerbesluit is inmiddels opgeheven. Neem een terugkeerbesluit en verwijst daarin naar de eerdere toets aan 8 EVRM en constateer dat er geen sprake is van gewijzigde omstandigheden.
3. In een eerdere situatie is getoetst aan 8 EVRM. En er zijn indicaties dat de situatie met betrekking tot 8 EVRM is gewijzigd. Of er is op geen enkel eerder moment getoetst aan 8 EVRM.

Ad 3

Voor deze zaken wordt nog uitgewerkt wat de gevolgen zijn van het arrest. Voor zowel zaken waarbij al eerder een terugkeerbesluit is genomen als voor zaken waarbij er nog niet eerder een terugkeerbesluit is genomen. Neem contact op met SUA als er sprake is van spoed in een dergelijke zaak.

Zie WI 2020/16 voor meer informatie over het toetsen aan 8 EVRM.

5. Afstemming

IND/BMA, IND/JZ, DMB, IND/AAEB, RVN.

---

³ Als de vreemdeling nadat aan hem een terugkeerbesluit is opgelegd het grondgebied van de lidstaten van de EU (zonder Ierland), Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland heeft verlaten, heeft hij voldaan aan het terugkeerbesluit. Het terugkeerbesluit wordt dan opgeheven.